

LAKIALOITE 147/2002 vp

Laki vaalilain 188 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia. Käytännössä ei kuitenkaan voida välttää sitä, että kansalaisten mahdollisuudet nauttia yhteiskunnan palveluista vaihtelevat suuresti asuinpaikasta riippuen. Julkisen vallan tehtävänä on aktiivisilla toimilla minimoida tällaista eriarvoisuutta. Perustuslain 14 §:ssä säädetään kansalaisten äänestysmahdollisuuden tasavertaisesta turvaamisesta. Olosuhteet on luotava sellaisiksi, että kansalaiset ovat asuinpaikasta riippumatta mahdollisimman yhdenvertaisessa asemassa. Pelkästään kustannustekijöillä ei voida perustella sitä, että ennakkoäänestyspaikkojen lisääminen ei ole mahdollista.

Vaalilain muuttamisesta annetulla 1.5.2002 voimaan tulleella lailla päätöksenteko kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista siirrettiin valtiolta kunnille. Kunnat päättävät siitä, kuinka monta yleistä ennakkoäänestyspaikkaa kussakin kunnassa on ja missä ne sijaitsevat.

Vaalilain 188 §:n 2 momentin mukaan muissa kuin kunnallisvaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta äänioikeutulta kunnan asukkaalta.

Tulevien, vuoden 2003 eduskuntavaalien osalta kunnat ovat tehneet päätöksiä ennakkoäänestyspaikoista ja ennakkoäänestyspaikkojen aukioloajoista. Ennakkotietojen mukaan useissa

kunnissa ennakkoäänestysmahdollisuudet tulevat heikkenemään. Ennakkoäänestyspaikkoja on vähennetty vuoden 1999 eduskuntavaaleihin verrattuna ja ennakkoäänestyspaikkojen aukioloaikoja on supistettu.

Kuntien tekemät toimenpiteet ennakkoäänestysmahdollisuuksien supistamisesta tulevat vaikeuttamaan ennakkoäänestyksestä tiedottamista, kun ennakkoäänestysajat poikkeavat monissa ennakkoäänestyspaikoissa yleisistä ajoista.

Vaalilain muuttamisella oli tarkoitus laajentaa kansalaisten ennakkoäänestysmahdollisuuksia, mutta kunnat, ilmeisesti kireään taloustilanteeseensa vedoten, ovat käyttäneet lain suomaa toimivaltaansa vaalilain hengen ja tarkoituksen vastaisesti. Valtion maksama kertakorvaus houkuttelee kuntia toteuttamaan valtiollisten vaalien ennakkoäänestyksen mahdollisimman edullisesti. Valtiollisten vaalien ennakkoäänestyksen tehostamiseksi olisikin kunnille maksettava korvaukset todellisten kustannusten mukaan, jolloin kunnille ei tulisi säästösyistä tarvetta toteuttaa ennakkoäänestystä alueellisesti ja ajallisesti huonosti äänestäjiä palvelevaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vaalilain 188 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä lokakuuta 1998 annetun vaalilain (714/1998) 188 §:n 2 momentti, sellaisena
kuin se on laissa 247/2002, seuraavasti:

188 §

Kustannusten jako vaaliviranomaisten välillä

Kunta vastaa kunnan keskusvaalilautakun-
nan, vaalilautakuntien, vaalitoimikuntien, yleis-
ten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijoi-
den ja kotiaänestysten vaalitoimitsijoiden toi-
minnasta aiheutuneista sekä muista kuin 1 mo-

mentissa tarkoitetuista vaalien toimittamisesta
aiheutuneista kustannuksista. Muissa kuin kun-
nallisvaaleissa oikeusministeriö suorittaa kun-
nalle korvauksen vaalien toimittamisesta aiheu-
tuneiden todellisten kustannusten mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2002

Lauri Oinonen /kesk
Arto Seppälä /sd
Seppo Lahtela /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Markku Rossi /kesk
Timo E. Korva /kesk
Hannu Aho /kesk
Jari Leppä /kesk
Kari Myllyniemi /kesk
Hannu Takkula /kesk
Reijo Laitinen /sd
Petri Neittaanmäki /kesk
Ulla Juurola /sd
Esa Lahtela /sd
Harry Wallin /sd
Maria Kaisa Aula /kesk
Sulo Aittoniemi /alk
Mika Lintilä /kesk
Päivi Räsänen /kd
Sakari Smeds /kd
Ismo Seivästö /kd
Katri Komi /kesk

Leea Hiltunen /kd
Pertti Hemmilä /kok
Erkki Kanerva /sd
Pentti Tiusanen /vas
Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas
Mari Kiviniemi /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Ilkka Kanerva /kok
Jaakko Laakso /vas
Anne Huotari /vas
Mikko Elo /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Jouko Skinnari /sd
Esko Aho /kesk
Leena Luhtanen /sd
Juha Rehula /kesk
Toimi Kankaanniemi /kd
Tarja Kautto /sd
Pekka Kuosmanen /kok
Susanna Huovinen /sd

Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Kirsi Piha /kok
Veijo Puhjo /vas
Seppo Kanerva /kok
Matti Väistö /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Risto Kuisma /sd
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Juha Karpio /kok
Pertti Mäki-Hakola /kok

Ulla Anttila /vihr
Paula Lehtomäki /kesk
Tuija Nurmi /kok
Jouko Jääskeläinen /kd
Kyösti Karjula /kesk
Niilo Keränen /kesk
Tanja Karpela /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Mauri Salo /kesk
Raimo Vistbacka /ps